

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент ЗЕД

Освітня програма «Управління міжнародним бізнесом»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»

Затверджено на
засіданні кафедри
міжнародних економічних
відносин
Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Менеджмент ЗЕД
Освітня програма	Управління міжнародним бізнесом
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	073 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління і адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	обов'язкова дисципліна
Курс / семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Мета дисципліни є формування в студентів сучасного управлінського мислення, системи теоретичних знань і практичних навичок щодо прийняття та виконання управлінських рішень у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Основними **завданнями** вивчення студентами дисципліни «Менеджмент ЗЕД» є набуття теоретичних знань та практичних навиків з наступних розділів:

- Теоретичні та методологічні основи управління зовнішньоекономічної діяльності
- Система господарських взаємовідносин в сфері управління ЗЕД
- Регулювання зовнішньоекономічної діяльності на рівні підприємства
- Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.
- Стратегія управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства
- Планування зовнішньоекономічної діяльності на рівні підприємства
- Вибір та вивчення іноземних партнерів при виході на зовнішні ринки
- Міжнародні господарські контракти
- Управління транспортним забезпеченням та розрахунковими операціями в ЗЕД підприємства.

Компетентності

- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
- СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
- СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту,
- СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
- СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
- СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання

- ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
- ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.
 ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Сутність менеджменту ЗЕД	<ul style="list-style-type: none"> - знати зміст менеджменту ЗЕД. - охарактеризувати менеджмент ЗЕД як складову системи менеджменту підприємства. - знати особливості ЗЕД та управління нею на великих, середніх та малих підприємствах. - дати характеристику ключових рис сучасного міжнародного підприємницького середовища та його вплив на управління ЗЕД підприємств. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
2.	Тема 2. Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - знати організаційну структуру управління ЗЕД: сутність і принципи її формування. - вміти характеризувати принципи роботи відділів зовнішньоекономічних зв'язків (ВЗЕЗ) підприємства, структура і функції. - знати сутність зовнішньоторговельної фірми (ВТФ) підприємства: її структуру і функції 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
3.	Тема 3. Стратегія управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - характеризувати особливості формування стратегій у зовнішньоекономічній діяльності. - знати стратегічні цілі менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та чинники їх вибору - знати види стратегій у зовнішньоекономічній діяльності та стратегічних цілей. - характеризувати методологію розробки стратегії зовнішньоекономічної діяльності. - знати основні види стратегій зовнішньоекономічної діяльності. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
4	Тема 4. Планування зовнішньоекономічної діяльності на рівні підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - характеризувати особливості процесу планування ЗЕД на рівні підприємства, типи та етапи планування ЗЕД. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси,

		- знати особливості маркетингового планування, процес бізнес-планування.	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
5	Тема 5. Вибір та вивчення іноземних партнерів при виході на зовнішні ринки	<ul style="list-style-type: none"> - вміти описати класифікацію фірм, діючих на світовому ринку - знати процес вибору партнерів на світовому ринку, - знати організацію роботи по збору інформації та вивченню фірм-партнерів. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
6	Тема 6. Управління транспортним забезпеченням та розрахунковими операціями в ЗЕД підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - знати роль транспорту в зовнішньоекономічній діяльності підприємства та сутність транспортних операцій - знати організацію міжнародних перевезень основними видами транспорту. - знати суть і особливості міжнародних розрахунків, механізм здійснення основних форм міжнародних розрахунків. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	40
Бали за теми, винесені на лекційні заняття	30
Бали за індивідуальну роботу	20
Бали за самостійне опрацювання додаткової літератури	10
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за індивідуальну роботу	Оцінка за самостійну роботу	Оцінка за екзаменаційну роботу	Разом
40	20	10	10	100
• Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою				

Підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену проводиться у формі виконання письмових, усних, письмово-усних та / або тестових екзаменаційних завдань. На екзамен виносяться питання, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни, типові і комплексні задачі, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання та застосувати їх для вирішення практичних завдань.

Перед екзаменом у терміни, визначені розкладом, обов'язково проводяться консультації. Перелік екзаменаційних питань чи завдань, що відповідають робочій навчальній програмі дисципліни, та критерії їх оцінювання за пропозицією викладача визначаються (затверджуються) кафедрою, включаються до робочої навчальної програми дисципліни і доводяться до здобувачів лектором на консультації.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується як сума оцінок за аудиторне навчання та екзаменаційної оцінки (максимальна кількість – 100 балів).

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 5) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті

теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
Література:	
Основна	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонюк Я.М., Шиндировський І.М. Комерційна діяльність. Навч. посібник. / Я. М. Антонюк, І. М. Шиндировський. – Львів: Магнолія, 2015. –332 с. 2. Гуткевич С. О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: підруч. /С.О.Гуткевич, М.Д.Корінько, М.І.Пугачов, Д. В. Солоха, А. О. Князевич. - К.: Вид – во Цифрова типографія, 2017. — 688 с. 3. Дахно І.І., Бабіч Г.В., Барановська М.В. Зовнішньоекономічний менеджмент. Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2016. – 568 с. 4. Дахно І. І. Зовнішньоекономічна діяльність/ І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська, – К. : «Центр учбової літератури», 2018. – 356 с. 5. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник/Козака Ю.Г., Логвінової Н.С., Сіваченка І.Ю.- К.:ЦУЛ, 2016 .-792 с. 6. «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. посіб./ уклад.: А. Р. Дунська ,Г. П. Жалдак. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 64 с. 7. Козак Ю.Г. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон. Монографія / За ред. Козака Ю.Г. - К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 290 с. 8. Міжнародний бізнес: [підручник] / В.А. Вергун, А.І. Кредісов, О.І. Ступницький.– К.: ВАДЕКС, 2014. – 810 с. 9. COVID-19 Modern international relations: topical problems of theory and practice: collective monograph /Faculty of International Relations of the National Aviation University; under general editorship of W. Welskopa, Y.O.Voloshin – Lodz: Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi, 2021. - С.198-205. 10. Побоченко Л.М. Домінантні чинники та тенденції розвитку українськокитайських торговельних відносин// Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – 2019.– №1. – С. 77-83. 11. Побоченко Л.М., Цой А.В. Дослідження розвитку світового ринку франчайзингових послуг в умовах глобальної конкуренції [Електроний ресурс] / Л.М. Побоченко, А.В. Цой// Електронний фаховий науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». Серія «Світове господарство і міжнародні економічні відносини». – 2019. – Випуск 38. – С.148-157. [Електроний ресурс] / Побоченко Л.М., Цой А.В. // Інфраструктура ринку. – 2019. – №38. – Режим доступу до ресурсу: http://www.market-infr.od.ua/uk/38-2019. Електронне фахове видання. Журнал включено до міжнародної наукометричної бази даних Index	

Copernicus:Indexed in the ICI Journal Master List.

12. Побоченко Л.М., Троян В.В. Структура та динаміка світового ринку продовольства [Електронний ресурс] / Л.М. Побоченко, В.В. Троян // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – №21. – С.103-112. – Режим доступу до статті: <http://globalnational.in.ua/archive/21-2018/21.pdf>. Електронне фахове видання. Журнал включено до міжнародної наукометричної бази даних Index Copernicus (ICV 2015:36.92).
13. Побоченко Л.М., Мухамедова Д.Р. Пріоритетні напрямки покращення міжнародної інвестиційної діяльності в Україні // Електронний фаховий науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». Серія «Світове господарство і міжнародні економічні відносини». – 2017. – Випуск 7. – С.49-55.

Додаткова

14. Вергун В.А., Ступницький О.І., Якубовський В.В. Міжнародне корпоративне управління. Навч. посібник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. – 360 с.
15. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Зовнішньоекономічна діяльність: Термінологічний словник. - К. : Кондор, 2017. - 168с
16. Козак Ю.Г., Sporek T., Molendovski E., Gribincea A., Лебедева С.Н., Логвінова Н.С. та ін. Міжнародна торгівля. Підручник. / За ред. Козака Ю.Г., Sporek T., Molendovski E. та ін. - К.: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
17. Козак Ю.Г. Зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник/За ред. Козака Ю.Г. - К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 292 с.
18. Лубенченко О. Е. Методологія управління зовнішньоекономічною діяльністю промислових підприємств в умовах інноваційно-інвестиційної економіки: монографія / О.Е. Лубенченко, А. В. Гнедков; Донбас. держ. техн. ун-т. – Лисичанськ: ДонДТУ, 2016. – 243 с.
19. Маталка С. М. Управління ефективністю зовнішньоекономічної діяльності підприємств: монографія / С. М. Маталка. – Луганськ: Ноулідж. – 2014. –210 с.
20. Пітель Н.Я. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Опорний конспект лекцій для студентів спеціальності 073 "Менеджмент"/ Н.Я. Пітель - Умань, - УНУС. - 2016. - 34 с.
21. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: методичні вказівки і завдання до виконання самостійної роботи студентами всіх форм навчання/ Світлана Хрупович. – Тернопіль. - 2017. - 27 с.
22. Чернишова Л.О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум: навчальний посібник/ Л.О. Чернишова. –Харків, - Видавництво «Форт», 2017. - 238 с.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
<https://d-learn.pro/>

7. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра міжнародних економічних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 1, каб. 104. Тел.: +80342 75-20-27 Email: https://knev.pnu.edu.ua/ Ст. лаборант кафедри: Грушко Оксана Дмитрівна Сторінки в соцмережах: https://www.facebook.com/groups/2021045604705063</p>
Викладач	 <p>Морозова Олена Сергіївна Кандидат економічних наук, , доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин</p>
Контактна інформація викладача	<p>+80342 75-20-27 olena.morozova@pnu.edu.ua</p>

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом</p>

	№ 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до <u>Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).</u>
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).</u> відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.
Неформальноосвіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.).</u>

Викладач

Морозова О.С.